

The Academy of Management and Administration in Opole

MODERN TECHNOLOGIES

IN EDUCATION

Collective Scientific Monograph

Edited by Wojciech Duczmal

Iryna Ostopolets

Opole 2019

The Academy of Management and Administration in Opole

**MODERN TECHNOLOGIES
IN EDUCATION**

Collective Scientific Monograph

Edited by Wojciech Duczmal

Iryna Ostopolets

Opole 2019

ISBN 978 – 83 – 946765 – 5 – 1

Modern Technologies in Education. *Collective Scientific Monograph.* Opole:
The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-
946765-5-1; pp. 495, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18
tel. 77 402-19-00/01
E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Reviewers

prof. dr hab. Marian Ciepaj (Poland)
dr Sławomir Śliwa (Poland)
dr Nataliia Svitlychna (Ukraine)

Editorial Board

*Marian Duczmal (Poland), Wojciech Duczmal (Poland),
Tamara Makarenko (Ukraine), Oleksandr Nestorenko (Ukraine),
Tetyana Nestorenko (Ukraine), Iryna Ostopolets (Ukraine),
Tadeusz Pokusa (Poland), Jadwiga Ratajczak (Poland),
Tetyana Zubro (Slovakia)*

Publishing House:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18
tel. 77 402-19-00/01

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978 – 83 – 946765 – 5 – 1

© Authors of articles, 2019
© Publishing House WSZiA, 2019

TABLE OF CONTENTS

Preface

1. Professional identity and individual reflexion in professional development of medical students	8
2. Preservation of health of students in the process of study	18
3. IT technologies in the process of implementing students for self-education and continuing education	32
4. Forming of future managers' foreign language communicative competence by means of interactive technologies	39
5. Information and communication technologies as tools for improving students' motivation to learning	51
6. The problem of forming a value attitude to nature of future teachers	61
7. Professional teacher's preparation for education of primary school pupils' moral personality	71
8. Future managers knowledge and competences in the context of university mathematics education	84
9. Utilization of Nemierko's taxonomy of objectives in creation of didactic test for object informatics for the high schools	106
10. Moodle in the system of higher education of Ukraine	131
11. Brainstorming as a method of students' mental activity enhancement	136
12. Teacher trainer in professional music education – professional musician or music teacher?	145
13. Conceptual maps as one of the form of innovative teachings methods	159
14. Converting PDF to DOC	184

15. Application of modern innovative technologies in the preparation of future teachers	195
16. Theoretical foundations of forming the intending primary school teachers' communicative competence by means of training activities	204
17. The use of innovative technologies in the process of training of doctor of philosophy (PhD) in the specialty "011 Education Sciences"	216
18. Formation of research skills of teachers of preschool education in vocational training as one of the directions of a new strategy of higher education institutions	227
19. Personality oriented studies to Ukrainian after professional aspiration in the conditions of hybrid war	241
20. Technology of formation of professional competence of future teachers of fine arts through creative project activities	247
21. Development of professionally-pedagogical competence teachers of technical profile	259
22. Co-creation of teachers and students (the idea of leadership in pedagogical practice)	268
23. Innovative methods, forms and techniques in the formation of the language communicative competence of the philology students at «Culture of the language» classes	277
24. The integration approach in forming the general cultural and creative competences of the future teacher of elementary school	290
25. Characteristics of training future tourism and hospitality specialists in Ukraine: nowadays and possibilities of development	302
26. On the synthesis of the natural and humanitarian directions of education	315
27. The use of playing artistic and pedagogical technologies at music lessons at primary school	327
28. A new look at the evaluation system	338

29. The essence and use of interactive education technology at the natural sciences lessons at primary school	347
30. Multidisciplinary approach to practical training in customs in agrarian institutions of higher education	354
31. Investigation of information interaction in projects of implementation of virtual reality technologies in training	365
32. Modern means of assessing the quality of education	377
33. Primary school teachers' methodical training for realization of educational process requirements on the basis of implementation of modern media education technologies	386
34. The formation of readiness of future specialists of preschool education to the management by means of the implementation of innovative pedagogical technologies	398
35. Primary school teacher preparation for the forming an initiative and creative personality of a pupil	412
36. Monitoring of the methodological provisions of management of the latest technologies of education	420
37. The application of ESA methodology in the process of foreign languages teaching with Internet resources	434
38. Model of preparation of the future teacher of physical culture to the application of health-safety technologies	443
39. Use of innovative educational technologies in preparation specialists of economic profile: practical experience	451
40. Modern methods providing of quality education	462
Annotation	472
About the Authors	489

34. The formation of readiness of future specialists of preschool education to the management by means of the implementation of innovative pedagogical technologies

Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій

Постановка проблеми. Реформування сучасної вітчизняної системи дошкільної освіти зумовлює необхідність обов'язкових нововведень. Багато проблем, що виникають у закладі дошкільної освіти, неможливо вирішити традиційними засобами, для їх вирішення потрібні нововведення. Навіть, якщо проблему можна вирішити традиційними засобами, інколи перевагу слід надавати інноваціям, приймаючи до уваги їх ефективність, зовнішню привабливість для дітей, педагогів, батьків, що, в свою чергу, сприяє успішному вирішенню певних проблем.

Загально визнаним є те (Л. Калмикова [6]), що інноваційні педагогічні технології в галузі дошкільної освіти являють собою радикально нову чи стратегічно й тактично вдосконалену систему реалізації освітнього процесу, яка містить мету, завдання, зміст, методи, форми, засоби й суттєво поліпшує умови й результати освіти дітей дошкільного віку. Впровадження означених технологій, як правило, поліпшує психічне здоров'я дошкільників, сприяє їх ефективному психічному розвитку, зменшенню психоенергетичних затрат в усіх видах діяльності. Застосування інноваційних педагогічних технологій зумовлює необхідність і можливість здійснення освітнього процесу на основі принципів суб'єкт-суб'єктної взаємодії всіх учасників освітнього процесу, особистісно орієнтованого навчання й виховання, толерантності, мультикультурності, розвивальної освіти, здоров'язбереження, реалізація яких забезпечує всебічний, гармонійний розвиток дітей дошкільного віку.

Об'єктом (суб'єктом) будь-якого інноваційного процесу в закладі дошкільної освіти є діти. Завдання кожного педагога – звести до мінімуму

відхилення від прогнозованого результату їх розвитку. Тож кожний інноваційний процес в галузі дошкільної освіти потребує управління.

Доведено, що досягнення високого рівня інноваційної діяльності в закладі дошкільної освіти можливе лише за умови ефективного управління нею, яке М. Поташник визначає як «особливе управління, організоване й спрямоване на досягнення не будь-яких, не випадкових, не просто кращих, ніж колись, не тих, що самі по собі отримуються, а цілком певних, заздалегідь прогнозованих з можливим ступенем точності результатів освіти, причому цілі (результати) повинні бути прогнозовані операціонально в зоні потенційного розвитку ... (випускника), тобто йдеться завжди про найвищі, можливі ..., про оптимальні результати» [11, с. 184-185].

У зв'язку з цим вийшов Наказ МОН України «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» від 11.07.2017 р. № 994, в якому розглядаються питання розробки інновацій в системі освіти, їх апробації, розповсюдження та застосування, фінансування інноваційної освітньої діяльності, оформлення необхідної документації тощо [10].

Тож управління інноваційною діяльністю передбачає ситуацію постійного пошуку педагогом ефективних способів реалізації управлінських функцій (аналітичного обґрунтування та розробки програми інноваційного процесу на рівні його проекту або моделі; складання комплексно-цільової програми, що містить етапи організації та реалізації інновацій; визначення вихідної позиції інноваційної діяльності кожного члена колективу, її кінцевого результату та умов, необхідних для його досягнення тощо). Ефективними способами реалізації функцій управління нововведеннями також визначаються формування банку інновацій; використання методики узгодження мети інноваційної діяльності кожного педагога й педагогічного колективу; виявлення відношення членів колективу до інновацій; підвищення мотивації педагогів до інноваційної діяльності; попередження виникнення й

використання методів подолання антиінноваційних бар'єрів; здійснення педагогічної експертизи інноваційної діяльності тощо (Т. Пономаренко [9]).

Отже, якість упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти зумовлюється особливостями управлінсько-педагогічної діяльності фахівців, залежить від рівня розвитку їхньої професійної управлінсько-педагогічної компетентності, управлінської культури.

Проте вчені стверджують (О. Амацьєва, Н. Гавриш) [1], що педагоги здебільшого формально ставляться до інновацій, не пов'язують цей процес з власним самовдосконаленням. Відтак спостерігається безсистемне застосування інноваційних ідей, хибне тлумачення основних положень, що знижує результативність їх реалізації.

Відмічається (К. Крутій, Н. Маковецька) [7], що інноваційна діяльність ще не знаходить досить широкого впровадження в практиці роботи сучасних закладів дошкільної освіти. Педагоги-практики часто віддають перевагу традиційному навчанню. Причинами цього визначаються: низька інноваційна кваліфікація педагогів; невміння або небажання виконувати діагностичне обстеження дітей; нерозуміння керівниками суті інноваційної діяльності тощо.

Такий стан впровадження інновацій в освітній процес закладів дошкільної освіти свідчить про недостатній рівень розвитку управлінсько-педагогічної компетентності, управлінської культури педагогів. Адже управління в контексті культури передбачає існування закладу дошкільної освіти в режимі розвитку, що обумовлюється наявністю інноваційної діяльності. Отже, набула гостроти проблема формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій в освітній процес дошкільників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У ряді наукових робіт досліджується проблема підготовки спеціалістів у галузі дошкільної освіти (Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богущ, Г. Грама, К. Крутій, Л. Поздняк, Т. Поніманська, Т. Танько, Т. Таранова, Р. Чумічова та ін.); зокрема, підготовки

студентів до педагогічного менеджменту в дошкільній освіті (Г. Загорченна, Т. Пономаренко, Р. Шаповал та ін.). Особливості підготовки фахівців у галузі освіти дошкільників за освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до стандартів вищої освіти в Україні досліджено в роботах Л. Артемової, А. Богуш, В. Бондаря, Г. Беленької, О. Богінч та ін.

Розвитку управлінської культури майбутнього педагога дошкільної освіти присвячено дослідження Т. Горюнової. Теорія й методика формування управлінської культури керівників дошкільної освіти вивчалися в дослідженні Т. Пономаренко.

Певна увага дослідників приділяється окремим аспектам проблеми управлінської діяльності в галузі дошкільної освіти, зокрема, формуванню соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі закладу дошкільної освіти (М. Молочко); управлінню його інноваційним розвитком (С. Пехарева); соціально-педагогічним умовам управління розвитком дошкільної освіти в регіоні (Л. Пісоцька), визначенню педагогічних засад управління розвитком закладу дошкільної освіти (Т. Морозова, О. Янко); визначенню теоретичних засад та технології управління системою фізичного виховання дошкільників (Н. Денисенко).

Теоретичними засадами проблеми управління інноваційним розвитком закладу дошкільної освіти визнаються роботи дослідників у галузі освітнього менеджменту (В. Григораш, І. Гришина, Л. Даниленко, Л. Карамушка, В. Крижко, О. Мармаза, Є. Хриков), менеджменту освітніх інновацій (Л. Даниленко, М. Савенков), інноваційного розвитку освітніх закладів (Ю. Конаржевський, В. Лазарєв, О. Пометун, М. Поташник, І. Сущенко).

Отже, результати аналізу теорії й практики проблеми формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти дають змогу констатувати наявність наукової бази щодо можливості її вирішення. Водночас особливості підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій в

освітній процес закладу дошкільної освіти не були предметом спеціального наукового дослідження. Тож проблема залишається недостатньо дослідженою.

Мета статті полягає у висвітленні особливостей формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Загальну характеристику особливостей розвитку досліджуваної готовності ми отримали аналізуючи відповіді на розроблені нами відкриті питання анкети. В анкетуванні приймали участь вісімдесят п'ять магістрів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» заочної форми навчання.

Аналіз відповідей на *перше* питання анкети «У чому, на Ваш погляд, полягає сутність змісту поняття «управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти?» дозволяє констатувати, що лише в трьох (3,5%) відповідях простежується досить адекватне, повне усвідомлення студентами сутності означеного поняття як процесу актуалізації сукупності управлінських функцій з метою впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Аналіз отриманого матеріалу також свідчить, що в семи (8,2%) відповідях студентів сутність управлінського циклу ототожнюється з актуалізацією лише його окремих функцій: «організаційна робота з впровадження інноваційних педагогічних технологій, «організація впровадження інноваційної діяльності», «контроль над переходом до впровадження інноваційних технологій», «розробка спеціальної програми впровадження інновацій», «аналіз, визначення мети, розробка плану впровадження інноватики», «контроль результатів застосування інноваційних педагогічних технологій» тощо.

Найбільшою виявилася кількість відповідей – п'ятдесят шість (65,9%), в яких не спостерігається розуміння необхідності управління як умови ефективного провадження інновацій. У визначеннях змісту поняття йдеться

тільки про значення й сутність впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти.

Відповіді загального, не досить змістовного, дещо не конкретного характеру (наприклад, це розумний підхід керівника до роботи), відповіді не зовсім адекватні за змістом (керівник звертає увагу на педагогів, що дуже важливо при провадженні інновацій) запропонували шість студентів (7,1% відповідей). Відповіді на запропоноване питання виявилися відсутніми в тринадцяти (15,3%) анкетах.

Результати аналізу відповідей на *друге* питання анкети «Зі змістом яких інноваційних педагогічних технологій Ви обізнані в галузі: соціально-морального розвитку дошкільників; їх мовленнєвого розвитку; розвитку логіко-математичного; естетичного; екологічного; фізичного?» дозволило отримати таку інформацію.

У сфері соціально-морального розвитку дошкільників студенти констатували знання інноваційних напрацювань С. Русової (4 відповіді), В. Сухомлинського (5 відповідей); Т. Піроженко (3 відповіді) та усвідомлення положень Вальдорфської педагогіки (3 відповіді), актуалізація яких зумовлює успішність формування соціально-моральної компетентності дошкільників.

У галузі мовленнєвого розвитку дітей студенти виявили розуміння сутності деяких компонентів інноваційного педагогічного досвіду А. Богуш (4 відповіді), Н. Гавриш (13 відповідей); К. Крутій (2 відповіді), М. Зайцева (19 відповідей), Г. Домана (7 відповідей). На знання сутності певних мнемотехнік вказується у трьох відповідях.

У галузі логіко-математичного розвитку дошкільників студенти вказували на наявність знань стосовно таких інноваційних феноменів як блоки Дьенеша (8 відповідей); палички Кюізенера (22 відповіді); куб В. Воскобовича (2 відповіді); розвивальні ігри Б. Нікітіна, О. Нікітіної (3 відповіді); інтелектуальні картки, інтерактивна дошка (3 відповіді) та інноваційних технологій М. Монтесорі (17 відповідей), Г. Альтшуллера (4 відповіді), леґо-технології (3 відповіді).

У сфері фізичного розвитку дітей дошкільного віку засвідчено наявність знань у галузі здоров'язбережувальних технологій (5 відповідей), технології М. Єфименка (24 відповіді) й таких інноваційних феноменів як аеробіка (5 відповідей), фітбол (2 відповіді), аромотерапія (3 відповіді), стежина здоров'я (3 відповіді), хатха-йога (1 відповідь).

Теоретичний досвід студентів у галузі естетичного розвитку дошкільників був окреслений в межах уявлень про сутність використання міні-музеїв (6 відповідей), кляксографії (2 відповіді), пісочної терапії (3 відповіді), фототерапії (1 відповідь), аквагриму (1), малювання пальчиками (4 відповіді), долоньками (2 відповіді), свічками (1 відповідь), восковими олівцями (1 відповідь), нитками (1 відповідь), на плівці (1 відповідь).

Найменшим виявився теоретичний досвід студентів в галузі екологічного розвитку дітей дошкільного віку. Так, в анкетах було засвідчено наявність знань про технологію формування екологічної культури дошкільників засобами казки (2 відповіді), екологічну стежину (3 відповіді), смарт-дошку (1 відповідь), походи (2), екскурсії (3).

Результати аналізу відповідей студентів на третє питання анкети «Які інноваційні педагогічні технології впроваджуються Вами в освітній процес закладу дошкільної освіти?» дозволили констатувати, що практичний досвід застосування інновацій у їхній професійній діяльності значно вужчий ніж досвід теоретичний.

Так, у галузі соціально-морального розвитку дошкільників про застосування інноваційних технологій в практиці дошкільної освіти свідчать лише 7 відповідей (на відміну від 15 відповідей стосовно усвідомлення сутності певних педагогічних інновацій); у сфері мовленнєвого розвитку – 34 відповіді (на відміну від 45); логіко-математичного – 49 (на відміну від 62); фізичного – 37 на відміну від 43); естетичного – 18 (на відміну від 23); екологічного – 8 (на відміну від 11 відповідей).

Таким чином, результати аналізу анкетування майбутніх фахівців дошкільної освіти засвідчили відсутність адекватного, чіткого, не

фрагментарного, повного й глибокого розуміння змісту таких надзвичайно важливих в теорії та практиці дошкільної освіти феноменів як «інноваційні педагогічні технології в галузі дошкільної освіти» та «управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти», що й підтверджує актуальність досліджуваної проблеми.

На засадах вищезначеного було розроблено робочу програму навчальної дисципліни «Освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти» для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта другого (магістерського) освітнього рівня (спеціалізації «менеджер системи якості в дошкільній освіті»). Однією із складових означеної програми визначено дисципліну «Інноваційні технології», метою якої є формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти. Завданнями означеної навчальної дисципліни окреслено такі: розширення, узагальнення знань майбутніх фахівців дошкільної освіти про сутність інноваційних педагогічних технологій в галузі дошкільної освіти; поглиблення досвіду студентів щодо особливостей впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти; формування в студентів здатності до аналізу доцільності застосування й ефективності використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти; формування вмінь з управління процесом впровадження й застосування інноваційних педагогічних технологій.

Передбачено досягнення результату вивчення студентами означеної дисципліни як сукупності їх певних здатностей: діяти соціально відповідально, генерувати нові ідеї, працювати в команді; застосовувати алгоритм управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій в практику роботи закладів дошкільної освіти як умови забезпечення якості освіти дітей дошкільного віку; реалізувати стандарт дошкільної освіти на засадах впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти; долати антиінноваційні бар'єри в педагогічному колективі

як умову забезпечення ефективної освітньої діяльності, функціонування закладу дошкільної освіти в режимі розвитку; спілкуватися українською мовою в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності; актуалізувати інтелектуальну активність, інтуїцію, гнучкість, оригінальність, об'єктивність, критичність мислення тощо.

Структуру дисципліни складають три змістові модулі. В перший змістовий модуль «Інноваційність як умова забезпечення якості дошкільної освіти» включено три теми. При вивченні першої теми «Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти» передбачається усвідомлення майбутніми фахівцями дошкільної освіти: предмету й завдань навчальної дисципліни («Інноваційні технології») як складової дисципліни «Освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти»; місця й ролі освіти в житті людини та суспільства; значення та сутності інноваційності в сучасному освітньому просторі; гуманістичної спрямованості освітніх інноваційних процесів; інноваційності дошкільної освіти в умовах її модернізації; інноваційних тенденцій розвитку сучасної дошкільної освіти (орієнтації на досвід європейських країн; перенесення акцентів з інтелектуальної на морально-етичну складову освіти; психологізації освітнього процесу; актуалізації питань співпраці всіх учасників освітнього процесу; інтеграції змісту освіти дітей в закладі дошкільної освіти); інноваційності як умови ефективної реалізації Базового компоненту дошкільної освіти; інноваційності як умови забезпечення якості освіти дітей дошкільного віку.

У межах другої теми «Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності» передбачається засвоєння студентами сутності понять (педагогічна інноватика, нове, новація, інновація, новатор, інноватор, нововведення, новизна (абсолютна, відносна, суб'єктивна), інноваційний потенціал, педагогічна інноватика, інноваційна освітня діяльність, технологія, педагогічна технологія, інноваційна педагогічна технологія; класифікації педагогічних інновацій; законів перебігу інноваційних педагогічних процесів; типів структур інноваційних процесів; особливостей реалізації стандартів

дошкільної освіти на засадах упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти.

Вивчення третьої теми «Інноваційні педагогічні технології в системі освітньої інноватики» зумовлює набування студентами теоретичного й практичного досвіду щодо особливостей впровадження основних груп інноваційних педагогічних технологій в освітнє середовище закладів дошкільної освіти: системних – «Будинок вільної дитини» (М. Монтесорі), Антропософські школи (Р. Штейнер), «Школа успіху й радості» (С. Френе); модульних – технології раннього навчання (М. Зайцев, Г. Доман); локальних – технологія розвитку творчої особистості (Г. Альтшуллер, Б. Грааль), технологія фізичного виховання дітей (М. Єфименко); інтегрованого й тематично-проектного навчання як педагогічної технології.

У другий змістовий модуль «Управління інноваційною діяльністю як умова забезпечення якості дошкільної освіти» увійшла одна тема «Управління педагогічними інноваціями в закладі дошкільної освіти», актуалізація якої спрямована на засвоєння значення й сутності управління педагогічними інноваціями; методологічних підходів в галузі управління інноваціями; умов, методів, форм ефективного управління інноваційною діяльністю в закладах дошкільної освіти; особливостей розробки й впровадження комплексно-цільової програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти; особливостей реалізації педагогічної експертизи інноваційної діяльності; значення й сутності готовності фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю.

В контексті досліджуваної проблеми важливе значення має засвоєння студентами змісту третього змістового модулю для набування теоретичного й практичного досвіду управління процесом упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітню діяльність закладу дошкільної освіти.

Так, у процесі вивчення теми «Управління впровадженням педагогічних інновацій з соціально-морального розвитку дошкільників» передбачається засвоєння досвіду з управління: формуванням духовної культури дошкільників

у контексті відродження національної культури (Л. Артемова, О. Кононко, В. Кузьменко, Т. Поніманська та ін.); гуманістичної спрямованості особистості дошкільника (Л. Врочинська, О. Козлюк, Т. Поніманська, Т. Фасолько та ін.); навичок співробітництва (Л. Крайнова); готовності до сприймання моральних норм (Н. Горопаха); гуманного ставлення до природи (Г. Беленька, О. Половіна); гуманних стосунків дошкільників в ігровій діяльності (О. Стаєнна); прилученням дитини до світу загальнолюдських цінностей на засадах суб'єкт-суб'єктної моделі спілкування дорослого з дитиною (Г. Беленька, О. Половіна, Т. Пономаренко та ін.); розвитком соціальних емоцій, взаємин дітей дошкільного віку (Л. Артемова, Н. Дятленко, І. Княжева, О. Кононко, О. Стаєнна); соціалізацією дошкільників, формуванням їхньої життєвої компетентності (О. Кононко, В. Кузьменко, І. Печенко, Т. Поніманська); реалізацією педагогіки ровесництва як стратегії й тактики соціалізації старших дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти (Н. Гавриш).

Опрацювання теми «Управління інноваційною діяльністю в галузі фізичного виховання дошкільників» дозволить студентам поглибити, розширити, узагальнити знання особливостей сучасних наукових досліджень з проблеми оздоровлення дітей в закладах дошкільної освіти (Г. Беленька, О. Богініч, Е. Вільчковський, Н. Денисенко, М. Єфименко) й отримати досвід управління впровадженням: технології О. Нікітіної, Б. Нікітіна; різних видів гімнастик – стимулювальної, дихальної, пальчикової (вправи, ігри, картинки), фітболгімнастики, гімнастики для очей, лікувальної гімнастики для пальців, психогімнастики (вправи, ігри, етюди, пантоміми); оздоровчих комплексів з елементами психогімнастики – дихально-оздоровчого комплексу «кун-фу», гімнастики у-шу для дошкільників, ігор-медитацій, оздоровчого комплексу «бєбі-йога»; оздоровчих технологій профілактично-лікувального спрямування – фітотерапії (чаї, коктейлі, фітомішечки), аромотерапії (ароматизація приміщення), вітамінотерапії (вітамінізація страв); оздоровчих технологій терапевтичного спрямування – ігрової терапії, сміхотерапії (гелотологія),

імаготерапії, анімалотерапії, кінезітерапії, смакотерапії, аква-терапії, літотерапії, Delete-терапії.

Вивчення теми «Управління інноваційною діяльністю педагогів в галузі мовленнєвого розвитку дошкільників» дозволить майбутнім фахівцям дошкільної освіти усвідомити сучасні підходи до мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку (А. Богуш, Н. Гавриш, Н. Луцан). Здобути досвід управління впровадженням інноваційних підходів до роботи з літературними творами в умовах закладу дошкільної освіти (Н. Гавриш); управління впровадженням технологій: інтелектуально-мовленнєвого розвитку; інформаційно-ігрової творчості; розповідання за серією сюжетних картинок; раннього навчання читанню (Л. Шелест, М. Зайцев).

Засвоєнню інформації щодо інноваційної діяльності в сфері інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку сприятиме опрацювання теми «Управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій логіко-математичного розвитку дошкільників», що зумовить набування компетентності в управлінні використанням: леґо-технології (Л. Парамонова); розвивальних ігор (В. Воскобович); розвивального навчання (Л. Зайцева); інтелектуальних карток, інтерактивної дошки (Г. Беленька, М. Машовець).

Вивчення особливостей управління застосуванням інноваційних педагогічних технологій з метою формування екологічної культури дошкільників сприятиме усвідомленню інформації про екологічну культуру особистості як результат екологічної освіти; екологічну культуру педагога, екологічну освіту дошкільників. Формуванню компетентності в управлінні впровадженням: моделювання як методу екологічної освіти; екологічних ігор; ігрових ситуацій; циклів спостережень за мешканцями куточка природи й території закладу дошкільної освіти, заповнення календаря природи; спілкуванням з рослинами й тваринами; комплексних і розважальних заходів (походи, екскурсії, природоохоронні акції, свята і розваги); використання екологічної стежина; краєзнавчо-туристичної діяльності (КТД); технології використання театру; інтерактивних технологій (смагт-дошка, комп'ютерні

ігри екологічного змісту); технології ОСР (освіти сталого розвитку); авторських технологій формування екологічної культури; технологій розвитку емоційної сфери дітей раннього віку засобами природи; технологій формування екологічної культури дошкільників засобами казки (А. Беленька, Т. Науменко); технології формування екологічно доцільної поведінки дітей на різних етапах дошкільного дитинства (Н. Гавриш); експериментування як технології (Н. Лисенко, З. Плохій); технології формування естетичного ставлення до природи засобами образотворчого мистецтва (А. Беленька, О. Половіна).

Опрацювання матеріалу за темою «Управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій естетичного розвитку дошкільників» дозволить студентам засвоїти особливості управління впровадженням: технологій роботи з казкою (Г. Беленька, Т. Зінкевич-Євстигнєєва); аудіального розвитку дошкільників засобами музики (С. Нечай); sand-play (пісочної терапії); ігротеки (Г. Лендрет); розвитку уяви (Н. Єгорова, І. Карабаєва); роботи з кольором (В. Кулешов); використання музейного простору в роботі з дітьми дошкільного віку; казкотерапії; фототерапії; формокорекційної ритмопластики (Р. Чураєв, Т. Чураєва); інноваційних підходів до розвитку творчості дошкільників (І. Біла, Т. Житонік, Лоріс Малагуцці, О. Половіна, Emilia Reggio, О. Семенов, М. Шуть); інновацій в образотворчій діяльності (К. Демчик, О. Дронова, Л. Шульга); в музичному мистецтві (О. Іваненко, М. Казінік, С. Науменко, С. Нечай, І. Романюк, Р. Савченко, А. Шевчук); в театралізованій діяльності (Н. Сиротич); аквагриму; методу креативної структурованої імпровізації (О. Драч); зарубіжного досвіду естетичного виховання дітей (Німеччина, Чехія, Японія, США).

Висновки. Таким чином, вивчення теорії й практики проблеми формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до управління впровадженням педагогічних інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти дозволило визначити актуальність досліджуваної проблеми, що зумовило вивчення особливостей розвитку досліджуваної готовності студентів та розробку програми формування означеної готовності в умовах педагогічного

закладу вищої освіти. Перспективи подальших наукових розвідок полягають в необхідності розробки й застосування науково-методичного супроводу становлення досліджуваної готовності в контексті фахової підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Література:

1. Амацьєва О. Формування інноваційної культури педагога / О. Амацьєва, Н. Гавриш // Дошкільне виховання. – 2002. – № 10. – С. 11-13.
2. Гавриш Н. Організація освітньої діяльності в дошкільному закладі, або як досягти балансу між традиціями та інноваціями / Н. Гавриш, К. Крутій // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2015. – № 8. – С. 4–10.
3. Гавриш Н. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Навч.-метод. посіб. для дошкільних навч. закладів / Н. Гавриш, О. Саприкіна / за заг. ред. О. Пометун. – Дніпропетровськ: Ліра, 2014. – 120 с.
4. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська – 2-ге вид., допов. – К.: Академвидав. – 2012. – 352 с.
5. Інновації в дошкільлі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід: посібник на допомогу дошкільним працівникам / авт.-упоряд.: Л. Калуська, М. Отрощенко. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 378 с.
6. Інноваційні технології в дошкільній освіті: Збірник абстрактів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Переяслав-Хмельницький, 28-29 березня 2018 р. / за заг. ред. Л. О. Калмикової, Н. В. Гавриш. – Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – 2018. – 266 с.
7. Крутій К. Інноваційна діяльність у сучасному ДНЗ: метод. аспект / К. Крутій, Н. Маковецька // Дошкільне виховання. – 2005. – № 5. – С. 5-7.
8. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина», відповідно до Базового комплектація дошкільної освіти / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; / [авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богінч [та ін.]; наук. ред. А. Г. Беленька, М. А. Машовець. – Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с.
9. Пономаренко Т. О. Культуровідповідне управління якістю дошкільної освіти: Навчально-методичний посібник. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – С. 102-132.
10. Про внесення змін до «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності»: Наказ МОН України № 994 від 11. 07. 2017 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://base.kristti.com.ua/?p=5998>.
11. Управление качеством образования: практикоориентированная монография и методическое пособие / под ред. М. М. Поташника. – М.: Пед. о-во России, 2000. – 448 с.

- 31. Victor Morozov, Tetiana Shelest. Investigation of information interaction in projects of implementation of virtual reality technologies in training.** One of the priority directions of modern teaching systems is considered through the creation of e-learning technologies, in particular on the basis of virtual technologies. The analysis shows a sharp increase in the number of creation and implementation of professional training programs, as well as the development of modern IT for training, indicating the widespread use of virtual learning tools and technologies. On the other hand, the implementation of master's programs in leading universities within the framework of the latest educational programs of IT education also requires the involvement of new technologies for in-depth additional distance education.
- 32. Anastasiia Ozarovska. Modern means of assessing the quality of education.** The article analyses the process of assessing the quality of education, the formation and development of normative and legal support for the quality of education in Ukraine. It is emphasized on the necessity of implementation of the quality management system and the system of "general quality management". On the basis of the study, the necessary changes in the approach to the management of higher education institutions in Ukraine related to the establishment of an effective quality management system, in particular, at a higher educational establishment, have been identified.
- 33. Alyona Pluhina. Primary school teachers' methodical training for realization of educational process requirements on the basis of implementation of modern media education technologies.** The article deals with the training future primary school teachers for realization of the requirements of educational process on the basis of the implementation of modern media education technologies. The emphasis is on the necessity to master future primary school teachers' knowledge and skills of using media